

Na de uitreiking van de getuigschriften hadden de Nederlandse Wil van Egdom (midden) en Sylvia Vaessen met een aantal Vlaamse ervaringsdeskundigen een gesprek over hun functie.

Nederlandse en Vlaamse armoedebestrijders ontmoeten elkaar

Armoede heeft geen nationaliteit

Serie In deze nieuwe reeks komen Nederlanders uit de sociale sector naar Vlaanderen om te zien hoe wij de dingen aanpakken. In dit nummer: het unieke karakter van de Vlaamse ervaringsdeskundigen.

Tekst Eric Bracke | Foto's Bob Van Mol

Eind vorig schooljaar waren er nergens trotsere studenten te vinden dan in de raadszaal van het West-Vlaamse provinciehuis. Elf cursisten uit Oost- en West-Vlaanderen kregen in Brugge na vier jaar studie het getuigschrift *Ervaringsdeskundige in armoede en sociale uitsluiting*. Familieleden en vrienden leefden mee met het pakkende moment. Op een bepaald moment stonden alle aanwezigen zelfs recht om – op vraag van een cursiste – hand in hand

Het lied van de Vierde Wereld te zingen. In het publiek zaten ook twee Nederlandse dames, Sylvia Vaessen en Wil van Egdom van Bureau CliëntenTelefoon in Heerlen, dat onder de provinciale koepel van de Stichting De Pijler zit. Zij waren, op onze uitnodiging, helemaal uit Nederlands Limburg gekomen om zich een beeld te vormen van de Vlaamse invulling van het concept 'ervaringsdeskundige'.

BRUGFUNCTIE

“Een opleiding waarbij mensen uit een kansarm milieu eerst aan zichzelf werken om anderen te kunnen helpen, kennen we in Nederland niet”, zegt Sylvia Vaessen. De Nederlandse *paraprofessionelen* komen het dichtst in de buurt, meent Toon Walschap, algemeen coördinator van de vzw De Link. Toch hebben die geen doorgedreven opleiding achter de rug. De Link in Berchem vult de inhoud en de methodieken van de opleiding in, en helpt de afgestudeerde ervaringsdeskundigen daarna ook een baan te vinden. Walschap vraagt dat elke provincie mee zou instaan voor de financiering van regionale Teams voor Advies en Ondersteuning met vier ervaringsdeskundigen en twee anders opgeleide medewerkers.

Boven: Wil van Egdom (links) vroeg haar vriendin Sylvia om ook als vrijwilligster te beginnen. Daarna volgden ze samen een opleiding. Vandaag runnen ze Bureau CliëntenTelefoon in Heerlen. Onder: De afgestudeerden kregen een staande ovatie.

Ervaringsdeskundigen werken meestal in tandem met een maatschappelijk assistent, een consultant of een arbeidsbemiddelaar. “Maatschappelijk assistenten bekijken de situatie vanuit de theorie die ze geleerd hebben”, zegt een afgestudeerde vrouw die haar stage heeft gedaan bij de Bijzondere Jeugdbijstand. “Wij werken vanuit het gevoel. We kunnen ons inleven in de situatie van de mensen die met een maatregel geconfronteerd worden. Eigenlijk vormen we een brug tussen twee verschillende werelden.”

“Dat zijn wij ook”, zegt Sylvia Vaessen. “Bij het Bureau CliëntenTelefoon in Heerlen bemiddelen we tussen de instanties en de cliënt die problemen heeft met zijn uitkering. We begeleiden mensen, verwijzen ze door en ondersteunen ze. Als de mensen naar ons kantoor komen, ontvangen we hen in ons keukentje en niet in een bureau. Omdat we zo dicht bij de achterban staan, hebben we al twee keer een prijs gekregen.”

“Sylvia en ik zijn eigenlijk ook ervaringsdeskundigen”, vult Wil van Egdom aan. “We zaten namelijk zelf in de bijstand toen we in 1995 begonnen met vrijwilligerswerk. Daarna werd het een doorstroombaan en ten slotte een reguliere betrekking. In 2002 zijn we aan een opleiding begonnen van drie jaar aan een hogeschool, betaald door de werkgever. Zo zijn we professionals geworden, al hebben we tijdens de colleges meermaals de wenkbrauwen gefronst. Wat daar werd verkondigd, strookte niet altijd met de realiteit.”

DIPLOMA MET EMOTIES

Om uit te drukken wat de proclamatie voor hen betekende, lieten de West-Vlaamse afgestudeerden *Ik heb een steen verlegd* van Bram Vermeulen horen. Nadat de tekst van de laatste strofe van het scherm was verdwenen, was de ontroering in de zaal tastbaar. Deze mensen hebben duidelijk een hard bevochten overwinning op zichzelf gehaald. Ze hebben eerst hun pijn met anderen leren delen. En nadat ze hun eigen situatie hebben doorgrond, hebben ze, zoals ze dat noemen, handvatten gekregen om ook andere mensen in armoede en uitsluiting te helpen. Tijdens stages in het welzijnswerk, de armoedebestrijding en de opvoedingsondersteuning konden ze zich bekwamen. Maar ze kregen ook heel wat theoretische vakken.

Achteraf zitten een aantal cursisten, afgestudeerden en een procesbegeleidster samen met de Nederlandse dames. Ze vragen elkaar uit over de situatie in Vlaanderen en Nederland. Wil van Egmond wil weten waarom er opvallend meer vrouwen afstuderen dan mannen. De druk op de man om als kostwinner een job te zoeken of te aanvaarden is groter, menen de Vlamingen. Want de cursisten, die gese-

*Voor de uitreiking van de getuigschriften tooiden de cursisten zich onverwacht met het hoofddeksel van een promovierende doctorandus.
Foto onder: Gouverneur Paul Breyne reikt de getuigschriften uit.*

lecteerd worden door De Link, moeten ook tijdens de opleiding deeltijds beschikbaar blijven voor de arbeidsmarkt. Er zijn ook mensen die het in de loop van de opleiding opgeven omdat ze het financieel niet meer kunnen bolwerken. De cursisten krijgen wel een kleine vergoeding, maar bij een tegenslag zien sommigen zich genoodzaakt om de opleiding te staken. De dame van de stage bij de bijzondere jeugdzorg, zegt dat ze het laatste jaar van de opleiding haar uren als poetsvrouw in PWA-verband heeft laten vallen. Ze wilde per se haar getuigschrift halen. Het pleidooi dat Toon Walschap een paar uur eerder hield voor studiebeurzen voor mensen die opnieuw

willen gaan studeren, beantwoordt dus echt wel aan een behoefte.

EN NU NOG EEN BAAN

Een ander teer punt dat ter sprake komt, is de tewerkstelling. Hoewel er in december 2007 in totaal 47 jobs beschikbaar waren voor de op dat moment 54 afgestudeerde ervaringsdeskundigen, heeft de nieuwe lichting toch twijfels bij de toekomst. Op dit moment zijn er in Oost- en West-Vlaanderen geen jobs voor alle afgestudeerden. En als men al een job vindt, valt het nog af te wachten wat het loon zal zijn. Hier komt een dubbelzinnigheid van de overheid aan het licht. Het getuigschrift is niet erkend voor de verloning en dus betaalt de overheid het laagste loon (niveau D), verhoogd met een zogenaamde competentietoelage die het verschil met het niveau C wegwerkt. En dat iemand met een laag inkomen, die veel huur betaalt, hier niet kan rekenen op een huurtoeslag, vinden de Nederlanders al te bar.

Studiebeurzen voor mensen die opnieuw willen gaan studeren, beantwoorden aan een reële behoefte.

- ▶ www.de-link.net
- ▶ Reacties welkom op www.weliswaar.be/forum